

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane celoletno . . . 180 K

mesečno 15

za zased. ozemlje . 300

za inozemstvo . . 40

Oglas za vsak mm višine

stolpca (58 mm) . 2 K

malih oglasov do 30 mm

stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 14/8

Telefon št. 72

Upravišstvo:

Sodna ulica št. 6

Telefon št. 36

Račun kr. pošt. ček. urada št. 11.842

Ljubljana, 29. oktobra.

Koroška bolečina žge naprej. Vprašanje o krivdi postaja pereče. Klerikalna stranka je nervozna. Seveda. Ona je na vladi v Sloveniji, zlasti na predsedstvu deželne vlade ves čas, razen treh mesecev. Odgovornost je očitna.

Mi smo se hoteli tej debati za enkrat ogniti. Cui prodest? Pisanje klerikalnega tiska pa iz najbolj prizadetega vrela je postalo tako izživajoče, da tudi mi nekaj več o tej stvari napišemo, seveda z rezervo, ki jo zahteva položaj koroškega vprašanja.

Cona A je slovenska. Naša uprava je imela težko nalogo, da v par mesecih pridobi srca njenega prebivalstva. Glavno sredstvo nemške agitacije je bilo, da v Jugoslaviji vlada duhovščina, da Srbi hočejo Slovence požreti, da je v Avstriji republika, v Jugoslaviji pa so krivični davki. Ti „šlagerji“ so zmagali.

Kaj smo storili, da jih pariramo? Slovenstvo na Koroškem je bilo žal dolgo let istovetno s klerikalizmom. Pri Družbi sv. Mohorja je bil ključ. Tam so izrinili Legata. Začela je doba dr. Brejca. Kdor ni bil klerikal, ta je bil označen za nemškutarja. Če pa so naprednjaki s Kranjske kaj poskušali, so jih proglasili za rušitelje sloge, ki bodo krivi smrti koroškega Slovenstva, ako se ne umaknejo. Tu je kal našega poraza pri plebiscitu: Koroško Slovenstvo = klerikalizem. To je odbilo tisoče! In po prevratu? Tragična usoda je hotela, da je na površje prišel g. dr. Brejc. Že od prej je bil ta mož rdeča čunja vsemu, kar ni bilo čistokrvno klerikalno na Koroškem. On je bil vsakomur prototip ultramontanstva. Ta mož naj bi pridobil srca neklerikalnih Korošcev, t. j. nemškutarjev in omahljivcev? Ne, on je bil živo potrdilo nemške agitacije, da je jugoslovanska vlada toliko kakor „Pfaffenherchaft“. Pametni in zares nesebični duhovniki so mnogokrat svetovali, naj klerikalizem ne rine preveč v ospredje, ker na Koroškem ne vleče. Zaman.

In kar se tiče gesel o republiki, o „Srbih, ki hočejo Slovence izmzgati, o rezervistih, ki trpe v Makedoniji“ itd. Ali niso to bombe iz 42-cm topov iz arzenala stranke g. Brejca? Strelci se radi skrivajo, a poznamo jih predobro. Zares, ti topovi so grmeli kot pomočniki nemške agitacije. Zaman so lokalni činitelji popravljali, kar je nezaupanja v državo zasejal klerikalni štab v vsej Sloveniji: kar bo klerikalizem mandatov dobil pri volitvah, se bo sicer lahko zahvalil tej hujškariji, a na trtveniku je ostala Koroška.

Nehvaležno in neokusno je „Slovenčev“ napadanje generala Maistr. Dolgo so iskali „krivca“, da morejo kamenjati. Delal je požrtvovalno, in kar je delal, je delal pred Vašimi očmi in po Vašem navodilu. Tudi trimesečno predsedniško dobo dr. Zerjaya bi hotel „Slovenec“ zaplesti v svoje opravičenje. Naj bi to raje opustil. Sicer bode treba javno razpravljati o politiki, ki jo je doktor Zerjav smatral za pravilno v coni A. On je predložil ministrstvu izjemni statut za Koroško, ki naj bi odpravil vsako vmešavanje vojaštva v civilne zadeve in omogočil hitro delo uprave s sodelovanjem prebivalstva. Odpravil je maleknostne šikane, ki so nam toliko škodovali. Na Koroško je vabil vse naše stranke. Klerikalci pa so se postavili na stališče: „Mi imamo mi! Mi odnehamo, če privoščimo.“ Postavili so alternativo: „Mi z nami, ali brez nas!“ Zares težka odločitev bi bila, zvestega tina zanemarjati zaradi izgubljenega ali dvomljivega. Nihče ga pa ni hotel zanemarjati, a voditelji zvestega sina so se deli užele, kadar se je mudil zlost most izgubljenemu. Klerikalna vlada se je na to

odločila za svoje pristaše, ki pa so žal bili manjšina. Končno ni nobena tajnost, da je demokratska vlada pripravljala kompromis s socialistično Avstrijo, ki bi bil tudi koroško vprašanje spravil s sveta. Klerikalni zaveznik g. Protič pa, ki ga „Slovenec“ tako hvali in izigrava proti g. Vesnič, se ni hotel pogajati z g. Rennerjem . . .

Tako smo od februarja 1920. naprej šli v pogubo, širše obenem napadne vesti o gotovi zmagi. Dr. Brejc se je gotovo trudil, a v življenju narodov pogreške vsled napadne presoje položaja in strankarske zaslepljenosti škodujejo mnogo več, kakor zlo miselne. Klerikalna karla, vržena v koroški igri kot edini alud, nas je pokopala.

Celjska resolucija JDS.

Stajerska za okrožno samoupravo. — Kandidature JDS. — Begunci za Gregorina.

Maribor, 29. oktobra.

Resolucija zaupniškega zbora JDS, s katero se v ustavi zahteva avtonomija občin, okrajev in pokrajin, in sicer samouprava sedanega volilnega okrožja *Celje-Maribor-Prekurje (Podravje)*, je tu izzvala veliko pozornost. Opaža se zneten odpor proti ljubljanski deželni vladi ter potrjuje, da Stajerci ne marajo biti v isti samoupravni enoti s Kranjci. Vzrokov za to se navede obilo: predvsem to, da Ljubljana ne kaže pravega umevanja za Stajersko in še manj za Prekmurje. Poudarja se, da je tudi v Medjimurju in okoli Varaždina močna struja za pridruženje *podravski pokrajini*. Smatra se, da bi bila taka pokrajina močna dovolj, da vzdržuje upravni aparat, ki bo vsled odprave „dvojnega“ sistema itak mnogo ceneji. S to izjavo je stopila stajerska JDS v oster odpor proti klerikalnemu programu *plemenske Slovenije*, ki vsebuje marsikatero nevarnost.

Poleg te resolucije, ki se kakor blisk širi med ljudstvom, vzbujajo veliko zadovoljstvo kandidature, ki jih je JDS postavila: dr. Kukulca ima vsakdo rad, ki pozna to zlato dušo, našega *Rebeka* pa tudi vsak Slovenec dobro pozna in spoštuje. Poleg njih pa je dični naš starina dr. Gregorin, primorski idealist. Ko so se drugi skrivali in se sklicevali na ženo in deco, ko so v najlepšem prijateljstvu s Friesom-Skenetom delali „avstro-slovensko“ politiko, je Gregorin delal v tujini. Delal je za svobodno ne pa za habsburško Jugoslavijo, ne da bi pri tem pomislil le za trenutek, kaj bo z njim, če se idealna stavba podere. Pomislil pa tudi ni, kaj bo z njim, če se stavba spravi pod streho! Ko so si drugi izgovarjali topla mesta, je prišel Gregorin iz Pariza nazaj — ne praznih rok za naš narod, vendar sam brez eksistence. Begunci, pa tudi vsi drugi Slovenci žele milemu našemu staremu sokolu častno izvolitev, da bo v Beogradu zastopal še naprej svoje drage Tržacane in Kraševce.

Agitacija komunistov.

Praga, 29. oktobra. (Izv.) „Venkov“ poroča: Istočasno z odpuščanjem konzulom Hromátko je bilo tudi 30 čeških komunistov izvežanih v nekem komunističnem kurzu za agitacijo. Od poslani so bili v Češkoslovaško. List zahteva, naj se obrača nanje veliko pozornost.

V Pragi primanjule premoga.

Praga, 29. oktobra. „Politika“ javlja, da bodo morali radi pomanjkanja premoga v Pragi nekatere šole zapreti.

Prevratne grožnje v Italiji.

Lugano, 29. oktobra. (Izv.) Socialistični in radikalni meštanski listi še vedno poročajo o pripravljajočem se tržavnem prevratu v Italiji. „Idea Nazionale“ grozi javno z vojaškim odporom v slučaju da se Italija odreče Dal-

maciji. Kralj naj se prisili, da sestavi kabinet, v katerem bi bili general Giardino, D'Annunzio in admiral Thaon di Revel, ali pa naj vzame demokratsko republiko z reformnim programom v kup.

Rusija v sfiski.

Kopenhagen, 29. oktobra. (Izv.) Razmere v boljševiški republiki se od dne do dne slabšajo. Kmetje nočejo oddajati živih, delavci hodijo s strojinami po vaseh rekvirirati živila. Kurjave ni, dežela stoji pred gladom, armada se je skrčila na

400.000 mož. Trocky se obrača v „Krasnaji Gazeti“ na prebivalstvo, naj skrbi za oblačilo armade, sicer je pričakovati v zimi katastrofo. Lakota je, kakor piše „Daily-News“, hujša kakor rdeči teror. Grozi, da bo uničila stotisoče ljudi.

Benešova izjava o „Mali ententi“.

Pariz, 29. oktobra. (Izv.) Češki zunanji minister je izjavil dopisniku „Temps-a“ na vprašanje o zunanji politiki Češke s posebnim ozirom na malo entento, da je položaj Češkoslovaške skrajno zadovoljiv. Sprejemu Grške v malo entento ne nasprotujejo, istotako ne vstopu Poljske. Dr. Beneš bi oboje živahno pozdravil. Po ureditvi tešinskega vprašanja ne bo obstajalo nikakoli nasprotstvo več med Češkoslovaško in Poljsko. Razmerje napram Nemčiji bo sedaj po versailleski pogodbi urejeno, ravnotako se misli na skorajšnje mirne odnose z Rusijo. Mir, red in

veselje do dela ne bodo prej prišli do veljave, kakor da bo vsak preprčan o nespremenljivosti pogodb. Povrnitev Habsburgovcev na avstrijski prestol pomeni casus foederis za malo entento. Glede notranjih razmer je izjavil zunanji minister, da je sporazum z Nemci mogoč. Nemški socialni demokrati se postavljajo sedaj že na temelj pogodbe. O tem, da se nemški del Češke odcepi, ne more biti govora, ker bi takla odcepitev pomenila gospodarsko propast Češkoslovaške. To bi pomenilo zopetno vzpostavitev stare Evrope, česar ne more nikdo dopustiti.

Gjorgje Karagjorgjević — grški kralj?

Beograd, 29. oktobra. (Izvirno). „Politika“ poroča, da so zastopniki entente v Atenah nastopili zato, da bi grški prestol zasedel brat našega regenta princ Gjorgje. Grška je ponudila prestol bratu pokojnega kra-

lja, princu Pavlu pod pogojem, da se njegov starejši brat Jurij in njun oče ekskralj Konstantin odpoveata formalno in nepreklicno prestolu. Pričakuje se pa, da ne bosta hotela te odpovedi podpisati.

Potovanja politikov v Beograd.

Beograd, 29. oktobra. (Izvirno). Znani francoski slovanofil André Chéradame je prispel v Beograd. Te dni pride tudi naš pariški zastopnik in predsednik naše delegacije v reparacijski komisiji Mato Bošković. V prvih dneh novembra ali vsaj do srede meseca prispe tudi Take Jonescu, ki je sedaj v Pragi.

Donavska komisija.

Pariz, 29. oktobra. (Izvirno). „Eclair“ poroča, da je interaliirana donavska komisija nadaljevala konferenco o trgovanju od pristanišča do pristanišča. Posvetovanja se bodo v prihodnji seji nadaljevala, odločitev o prostih conah in pristaniščih pa naj se prepusti obrežnim državam.

Rumunija prevzela Besarabijo.

Pariz, 29. oktobra. (Izvirno). Danes popoldne se je izvršila v zunanem ministrstvu svečana predaja Besarabije na Rumunijo. Pri svečanem aktu so bili razen zastopnikov Rumunske tudi zastopniki Anglije, Francije in Japonske prisotni.

Premembe v italijanski zunanji službi.

Rim, 29. oktobra. (Izvirno). V dobro poučenih političnih krogih se govori o številnih premembah v diplomatskem zboru. Vlada je v vprašanju poslanikov jako rezervirana. Za Berlin bo imenovan glavni urednik „Stampe“ senator Frassati.

Ententa zaplenila avstrijska letala.

Dunaj, 29. oktobra. (Izvirno). Mednarodna reparacijska komisija, ki je zaplenila avstrijske aeroplane, je izjavila deputaciji avstrijskih letalcev, da se komisija ravna po predpisih iz Pariza in da ne more letal vrniti. Ves letalski material se mora uničiti. Izjema bi se mogla do-

očita nemškim nacionalcem, da so bili ravno oni tisti, ki so ga vedno silili k tem, naj se opraviči pri Franciji zaradi činov, ki so jih izzvali nemškonacionalni hujškarji. Kar se tiče Belgije bo vprašanje Eupena in Malmedija še dolgo zapreka za tesne zveze.

Dr. Simons upa, da se bodo sčasoma poravnala vsa nesoglasja. Z Italijo so se odnosi hitro izboljšali. Ostalo je samo eno sporno vprašanje, to je Južna Tirolska. Kdor izgovori ime Južna Tirolska, izgovori ime, ki je ljubo in drago vsakemu nemškemu srcu. Glede Južne Tirolske je zasledovala Nemčija samo politiko moralizirajočega podpiranja. Italija bo razumela, če polaga Nemčija mnogo važnosti na samoodločbo tudi v svojih obmejni deželah, v katerih bivajo Nemci. Tudi napram Jugoslaviji imamo kohtivo točko, t. j. Koroško. Koroška se je zvesto priznala k nemštvu in mi smo ji za to hvaležni. Nepristano bomo pozkušali, da obdržimo dobre odnose z Jugoslavijo, s katero nas združuje Donava. Slično se moramo truditi, da ostanemo v dobrih odnosih s Češkoslovaško. Zapreka temu je zadeva Hučina. Od Češkoslovaške nas loči tudi okoliščina, da se nenašamo prebivalstvu ni dala svoboda, kakor to zahteva mirovna pogodba za narodnostne manjšine. Pa tudi tukaj nas družijo skupne dežele in skupne vođe. Na vsak način pa so naši odnosi do Češkoslovaške normalni. Tako se je pred kratkim izrazil tudi češkoslovaški zunanji minister. Nemčija hoče s Češkoslovaško živeti v sporazumu. Govornik navaja vprašanje Poljske in omenja, da so pogajanja s Poljsko dovedla do maleknostnih uspehov. Naglašja, da je Gdansk nemško in da ostane nemško. Nato opisuje brezupen položaj Nemcev v koridorju in zavrne očitek nemških nacionalcev glede Gornje Slezijske, da nemška vlada ni uporabila sile proti poljskim vstašem. Bilo bi neumestno, ako bi se iz Gornje Slezijske ustvarila samostojna država, ker bi bila ta vedno igrača velesil. Zato je najboljša, ako se da Gornji Sleziji ustava, ki omogočuje zvezo z Nemčijo. Kar se tiče Litvanije, grozi nevarnost, da bo iskra, ki tli vsled zasedbe Vilna, vsak čas izbruhnila v mogočen plamen — vojno. Če bi izbruhnila ta vojna, bi ostala Nemčija nevtralna. Glede Rusije je Nemčija doslej vedno zastopala stališče, da je treba priznati sovjetsko vlado, sicer pa hoče Nemčija čakati nadaljnjega. Ravno taki odnosi Nemčije napram generalu Wranglu. Nemčija obrača veliko pozornost na samostojno rusko vlado in na Wrangla. — Končno naznanja minister, da so se započela s Kitajsko gospodarsko-politična pogajanja in da vzpostavitev dobrih razmer z Japonsko vedno boli napreduje.

Razna poročila.

Anglija noče obdržati nemškega zasednega premoženja, ki je bilo med vojno v Angliji zasedeno, marveč je povrne prvotnim lastnikom. V Franciji vlada radi tega velika nezadovoljnost. Francoski listi očitajo Angliji, da pardonira Nemce radi lastnega trgovskega interesa, kar pomeni kršenje mirne pogodbe. Angleško časopise očita Francozom prenapetost, češ, mroljubno postopanje je edino razumno za gospodarski razvoj.

Med Budimpešto in Subotico prične 20. novembra proteti z letali za pismeno pošto.

Poljska je pristala na plebiscit za Vilno, toda le za ozemlje, koje je zasedel general Zeligowski, in pod upravo zveze narodov, ne veleposlaniške konference. Dokler ne bo zveza narodov mogla izvesti plebiscita, obdrže Poljaki upravo spornega ozemlja.

Madžari morajo ratificirati trianonsko mirovno pogodbo do 18. novembra.

K podpisu finančnega zakona.

Znana so dejstva, ki so dovedla do precejšnjih sprememb prve predloge finančnega zakona. V finančnem odboru je večina poslancev, njim na čelu kompaktno vsi demokrati, dosegla po dolgih debatah te važne izpremembe. Pri tem je treba omeniti zlasti neutrudno in nepopustljivo delo dr. Brezgarja, ki je bil zato v izvestnih beograjskih listih napaden. Že pred več dnevi smo mogli poročati, da so se vse spremembe finančnega odbora sprejele in finančni ministri jih je v sporazumu s finančnim odborom formuliral v tork 19. oktobra. — V ministrski seji, ki se je vršila potem še 26. oktobra, so prišle v razgovor še nekatere manj važne točke, o katerih ni bilo mnogo debate, marveč so se sprejele hitro in v sporazumu vseh ministrov.

Že isti dan zvečer je dobil, kakor vsi drugi, tudi dr. Korošec definitivni finančni zakon v podpis. Namesto podpisa se je skliceval dr. Korošec na memorandum, v katerem je predlagal nekaj sprememb. V tem memorandumu so bile navedene vse one spremembe, ki jih je svoječasno bil predlagal finančni odbor in ki so bile od ministrstva že sprejete. Ali je doktor Korošec ponovil te sprejete točke vede ali nevede, ni mogoče dognati. Ker so te spremembe že bile sprejete, se finančni ministri na Korošev memorandum sploh ni oziral.

Razen sprejetih je pa v memorandumu dr. Korošca bilo še nekaj točk manjše važnosti, ko je Korošec 26. t. m. dobil zvečer finančni zakon v podpis, ga je odklonil in se skliceval na svoj memorandum. Na to se je vršila seja med Vesničem, Stojanovičem in Korošcem. Na tej seji je bil Korošec postavljen pred alternativo, da sprejme finančni zakon v celoti ali pa da demisionira. Korošec se je zbal za ministrovanje in je brez vsakega pridržka in ne da bi se bil njegov memorandum kakorkoli upošteval, podpisal finančni zakon, kakor ga je Stojanović predložil, t. j. s spremembami, ki jih je že teden pred Koroševim memorandumom finančni odbor v sporazumu s Stojanovičem sprejel.

To seveda ne moti „Slovenca“, da ne bi včeraj napisal tendenčnega poročila, da je dr. Korošec „dosegel bistvene spremembe“ finančnega zakona. Seveda jih je lahko dosegel, v kolikor je zahteval to, kar je bilo pred njegovim memorandumom že doseženo. Kar je bilo več, je bilo odklonjeno in Korošec se je podvrnil. Uspeha torej ni dosegel dr. Korošec, marveč „Slovenec“, — s pavovim perjem. Za volitve je tudi to dobro!

V ministrski seji, ki se je vršila v tork, je dr. Kukovec interpelliral Korošca, kako to, da piše „Slovenec“, da se Kukovec ni potegoval za spreminjevalne predloge finančnega odbora. Dr. Korošec je izjavil lojalno, da je ta vest „Slovenca“ neresnična, da ni on ž njo v nobeni zvezi, in da mora priznati, da se je dr. Kukovec odločno potegoval za navedene spremembe. S tem je postavljen poleg „Slovenca“ na laž tudi profesor in dosedanji klerikalni poslanec Veselj, ki je na zboru klerikalnih zakonnikov rekel, da „prihaja naravnost iz Beograda in obdružuje dr. Kukovca, da se ni pobrigal“ itd., na kar je zavladalo „ogorčenje“.

Tako se „dela“ v klerikalnih listih politika v Sloveniji.

Pred sodiščem ožigosani klerikalni prvaki. Kulturna slika slovenskega klerikalizma.

Ljubljana, 29. oktobra. Pred vzklicnim senatom ljubljanskega deželnega sodišča je danes ob 8. uri pričela politično veleznanična vzklicna razprava v procesu Carli-Vehovec zaradi klerikalno-avstrijskega denunciantstva. Proces odkriva v gorostasnih slikah vso denunciantstvo podlost, ki so je bili zmožni dr. Susteršičevi hlapi.

Zadeva je sledeča: Bivši klerikalni deželni poslanec in žužemski župan Ivan Vehovec je tožil notarija Antona Carlija pri okrajnem sodišču v Novem mestu zaradi žaljenja časti, ker mu je g. notar očital v pismih na župane okraja žužemškega — podlo denunciantstvo. Toženi notar je pri sodišču nastopil dokaz resnice o svojih težkih in nepobitnih obdolžitvah ter mu dokazal vsa nečastna, podla, denunciantstva dejanja. Novomeški sodnik je notarija Carlija v obširni in globoko utemeljeni sodbi opustil vsake krivde in kazni. To je bilo 15. januarja t. l.

Tožitelj Ivan Vehovec se je pritožil proti sodbi in vložil vzklic na novomeško okrajno sodišče. Vehovec je skušal za kulisami in na vsak način izposlovati zanj ugoden izid vzklicne razprave. Branitelj obtoženega notarija se je posrečilo izposlovati — delegacijo ljubljanskega deželnega sodišča. Tako je torej razpravljalo gorenje sodišče o tej denunciantski aferi.

Točno ob 8. uri je otvoril vzklicno razpravo višji sodni svetnik Vederšnik kot predsednik senata, kot prisodniki funkirajo: dvorni svetnik Andolšek ter svetnika Rekar in Zebre. Nenavzočnega tožitelja Vehovca zastopa dr. Marko Natlačen, toženegega notarija, ki je oseba navzoč, brani dr. Jožip Klepec.

Poročevalec, svetnik Rekar, je začel citati vse važne spise. Nagromaden je ogromen in obtežen dokazni material, ki nam podaja čedno sliko tega „avstrijskega rodjuba“, kateri je znal s svojim strankarstvom, na znani klerikalni način zlorabljal župansko oblast poskrbeti, da so bili vsi njegovi ljudje, zlasti sinovi in drugi člani njegove familije lepo na varnem, v zaledju, morda celo v dobrih službah, dočim so morali njegovi nasprotniki občutiti njegovo strankarsko pest ter odhajati na bojno polje in v vojaške. Mož je imel lepe politične ambicije ter si je tudi skušal kot avstrijski hlapec zgraditi most do državnega poslanca.

V naslednjem podajamo nekatere markantnosti vzklicne razprave:

Denunciantova karakterizacija.

Kakšen značaj denuncianta odkriva razprava? Iz prečitanih spisov in zlasti sodbe izvira lepa fotografija tega pobožnega klerikalnega junaka. Klasična in nad vse globoka je karakterizacija prvega sodnika. Sodnik, vzvišen nad vsako pristranostjo, pravi o njem: „Videli bomo da je zasebni obdolžitelj (Ivan Vehovec) poln zavisti, maščevalnosti, škodoželjnosti, preganjanja, sebičnosti, samopašnosti, ovadštva in še drugih slabih lastnosti, ki jim ne moremo najti označbe. Gorje mu bilo, komur je bila sreča tolikanj nemila, da je padel pri zasebnem obdolžitvi v nemilost! Uporabil je najnižkotnejša sredstva, zlorabil je celo svojo poslansko, župansko in komisijarsko oblast in dostojanstvo samo, da se je mogel nad svojim osebnim in političnim nasprotnikom maščevati in mu škodovati, nasprotno pa je z nedopustnimi sredstvi pomagal svojim prijateljem in sorodnikom, kjer je le mogel.“

Maščevalno in podlo je bilo Vehovo postopanje proti notariju. Ob izbruhu svetovne vojne se je Vehovec udejstvoval med ovadbu. Ker g. notar ni bil vojak, ni tudi za časa mobilizacije odšel v vojaško. Leta 1915. je bil notar potrjen v črno vojno. Vložil je prošnjo za oprostitev, ker je potreben v žužem-

berku kot notar. Vehovec je zvedel zato prošnjo ter je znal vplivati na druge sožupane, da so podpisali neko vlogo na okrajno glavarstvo, v kateri je Vehovec povdarjal, da notarijat v žužemberku ni neobhodno potreben, ampak naravnost škodljiv. V vlogi se je ta „avstrijski patriot“ skliceval celo na to, da se hoče notar odtegniti patriotični dolžnosti v tako resnem času za „našo ljubo Avstrijo“. To vlogo so podpisali tudi drugi, še danes aktivni klerikalci: Gnidovec, Primc, Košak in Morscher. Župan Košak je še v sodni dvorani v Novem mestu s peklensko škodoželjnim obrazom potrdil, da je to vlogo podpisal z velikim veseljem. Vehovec je imel pri takratni kranjski gosposdi velikanski vpliv in tako se mu je po dolgih intrigah posrečilo, da je spravil notarija v vojaško suknjo. Notar je moral zapustiti svojo rodniško neprekrbljeno mlado ženo z dvema otrokoma v starosti od 2 do 3 let in enega pod srcem. Žena je trpela mnogo, a notar se je mogel šele meseca februarja leta 1917 povrniti zopet k svoji rodbini in skrbeti za njo, žena pa je med tem časom dobivala zelo siromašno podporo po 2. pozneje 3 K na dan!

Vehovec, ki je bil v svoji patriotski navdušenosti za to, da se nikdo ne odlegne vojaški dolžnosti, pa je na znani klerikalni način znal s protekcijo preskrbeti prijateljem, posebno pa sorodnikom varno zaledje in dobra nameščenja. V svoji rodbini je imel pet oporočencev, med njimi svoja sina, ki sta deloma pohajkovala, deloma bila kot komisarja — pri raznih rekvizicijah!

Vehovec vseprek ovaja.

Poleg notarija Carlija je Vehovec ovajal še druge osebe, ki so mu bile nepriljubljene. Zelo značilna za njega je evadba proti davčnemu upravitelju Kerneu, ki ni izobesil ob priliki zopetnega zavzetja Pržemysla in Lvova na uradnem poslopiju avstrijske črnežolte zastave. Njegova kratka vloga na okrajno glavarstvo v Novem mestu slove: „V znak radosti ob zavzetju Pržemysla in Lvova je tukajšnje županstvo razobesilo cesarsko in narodno zastavo. Temu zgledu so se pridružili nekateri privatniki in vsi c. k. uradi: sodnija, orožništvo in šola. Ni pa razobesil zastave c. k. davčni urad, kateremu načelniku je gospod Kerne, da ta čin od strani c. k. davkarje nepatriotičen, in ker je to na tukajšnje prebivalstvo zelo slabo vplivalo, se čuti podpisano županstvo dolžno, to zadevo naznaniti.“

Dalje je Vehovec ovadil davčnega asistenta Ribnikarja na finančno oblast, ker je nekoč prišel šele ob pol 12. uri dopoldne v urad. Posledica je bila, da je bil Ribnikar prestavljen. Ovajal je pa še druge osebe.

Vehovec samopašnost med vojno.

Naravnost samopašno pa je postopal ta klerikalni prvak proti svojim nasprotnikom in njemu nepriljubljenim osebam tekot dolgotrajne, strašne svetovne vojne. Med razpravo se citajo izpovedbe raznih prič, ki slikajo Vehovo maščevalnost in krutost. Rudolft Podboja, očetu peterih otrok, je izpodbil vojaško podporo za družino. Vojaku Janezu Zoretu iz maščevanja ni hotel podpisati prošnje za podaljšanje dopusta, čeprav je Zoretova žena ležala v otroški postelji.

Vehovec je tudi zlorabljal svojo oblast. Kričč slučaj je slučaj Škufca, ki je bil nadziratelj ruskih vojnih ujetnikov. Zastoj je moral Škufca zanj garati.

Vehovec ni imel srca do bolnih, po-habljenih vojakov, ki so na bojnih poljanih krvaveli, čeprav se je on vedno bahal s svojim patriotizmom. Vnebo-vpiječ je slučaj vojaka Antona Košička. Ta je ležal v neki dunajski bolnici kot rekonvalescent. Prosil je, da se mu dovolj nadaljnje zdravljenje doma v

žužemberku. Veselil se je, da pride domov v domačo oskrbo. Toda revež je moral umreti daleč na Dunaju, ker je Vehovec kot župan poročal, da se Košiček doma ne more preživljati. Košiček je bil preje občinski svetovalec in se je Vehovcu uprl zaradi lova.

Poročilo poročevalca, svetnika Rekarja, je trajalo od 8. do 12. ure.

Nato je Vehovec zastopnik pričel z vzklicnimi izjavami. Dr. Marko Natlačen je imel nevhvalno nalogo, prati zamorca. Njegov govor je trajal do 2. ure popoldne, nakar je prošil za prekinitev in je bila razprava prekinjena.

Ob 4. uri popoldne se je razprava nadaljevala. Vehovec zastopnik doktor Natlačen je v nadaljevanju svojega govora operiral s skrajnimi osebnostmi, tako da je prišlo do malega incidenta ter je pred zaključkom svojega brambnega govora namigaval na samopomoč, katero bo moral porabiti tožitelj, da si izvojuje svojo reputacijo! Predlagal je, da se ugodijo njegovemu vskliku. Njegov govor je trajal tri ure.

Zastopnik Carlijev, dr. Klepec, je bil v svojih izjavah kratek. Pred vsem je povdaril naključje, da se ravno na praznik našega narodnega osvobođenja v sodni dvorani razoravlja o habsburškem sistemu denunciantstva in njegovih hlapcih v katerih vrsti je bil tudi tožitelj Ivan Vehovec.

Sodba: Ob 6. uri se je vzklicni senat odstranil v posvetovalnico ter je posvetovanje trajalo 2 uri, nakar je predsednik, višji svetnik Vederšnik razglasil sodbo, s katero se vzklic tožiteljev zavrne in potrdi sodba prvega sodnika. Toženi notar Anton Carli je bil torej tudi v drugi instanci oproščen, klerikalni veljak Ivan Vehovec pa s tem žigosan kot denunciant in samopašnež.

Navzoče občinstvo je sodbo z iskrenim odobravanjem sprejelo.

Zanimivo je, da so se pristasi klerikalne stranke še v zadnjem trenutku trudili na vse načine, da bi dosegli preložitve razprave. Dan poprej je Vehovec zastopnik vložil na sodišče predlog, da se razprava preloži iz političnih ozirih na bodoče volitve v konstituanto in da se delegacija drugo sodišče, celjsko ali mariborsko. Vzklicni senat je zavrnil predlog za preložitve. Višje deželno sodišče je pa tudi zavrnilo predlog na delegacijo drugega sodišča. Vsa razprava je prinesla obilico veleznanimivega in zelo značilnega materiala, katerega bomo o priliki priobčili.

Vehovec slučaj je tipičen. Vehovec je tipičen klerikalec, kakor so pred vojno gospodarili pri nas. Med vojno so se razgalili do gola in pokazali svojo dušo, svoje mišljenje, odkrili so ves svoj način izrabljanja, zlorabe uradne oblasti, najgršer sebičnosti, petolštvo, lažljivost, denunciantstvo, — vse slabe lastnosti. Spravili so nebroj ljudi v ječo, v smrt, v gospodarsko škodo, v trpljenje. Njihovo delo je bilo povsod enako in si je ostalo enako. V letu 1918. so se nekateri dvignili nad povprečnostjo klerikalne duše. Njihovo delo je danes pozabljeno v lastni stranki, ki nadaljuje tam, kjer je nehal njen duševni in politični oče Susteršič. Vse kar je danes pri nas neozdravljivega, neuravnanege in neurejenega, ima na vesti ta stranka ljudskih zvodnikov. Kako je delala in kako dela, kaže tudi slučaj Vehovčev. Zato jo bo moral zadeti plačilo.

— Kogojev koncert, prodaja vstopnic J. Vidmar, Pred škofijo 19. — Na Kogojevem koncertu, ki se vrši v sredo 3. nov. v Unionu, se bodo proizvajale poleg „Treh solospjevov s spremljevanjem za klavir“, ki so na prodaj v vseh trgovinah, še sledeče pesmi: „Stopil sem na tihe njeve“ (Sardenko), „Da sem jaz Jezus“ (Golar), „Oiožnost“ (Aleksandro-Murn), „Gazela“ (Češka narodna, Kette). Na klavirju pa se bo igralo: a) „Pingrave“, b) „Skica“, c) „Andantino cantabile“, d) „Allegretto“, e) „Andante poco piu mosso“.

— Prof. Murko v Pragi. Dne 22. oktobra je pričel na filozofski fakulteti praške univerze svoja predavanja naš rojak prof. dr. Matija Murko, eden prvih slovenskih filozofov in prvak moderne slavistike. Ob tej priliki je U. Weingart v „Narodnih Listih“ napisal simpatičen podlistek o našem učenjaku, navajajoč njegova dela in njegove velike zasluge za znanost.

Volilna borba

v Volilne sestanke JDS ima minister dr. Kukovec v nedeljo 31. t. m. v Mozirju, na Vrnskem in v Zalcu.

v Volilno gibanje. V Gornji Dubravi se je vršil zbor demokratske stranke za vasi med Ogulinom in Karlovcem ob obilni udeležbi. Poročala sta prejšnji ban Tomljenović in poslanec Valerijan Pribežević. V Bosni je sporazum demokratske s težakto stranko napravil čim najboljši vtis. S tem je jasna ločitev na vse demokratske ljudske elemente na eno stran, na drugo stran pa na zbor reakcionarjev, plemenskih separatistov, verskih fanatikov, kulturnih nazadnjakov. Radikalci so vsled svojega držanja v vprašanju agrarne reforme in vsled svoje obrambe begov pri ljudstvu popolnoma doigrali. Klerikalna težakto frakcija se cepi in del hoče k pučki stranki, drugi k zajednici. Njen voditelj Cabrajčić je vsled tega odklonil kandidacijo. Bosanski zajedničarji so odklonili kandidacijo Drinkovića, ki bo moral nazaj v Dalmacijo, kjer gotovo propade ako se mu ne posreči najti zavetja kje na Hrvaškem. V istem položaju je Laginja, ki je hotel kandidirati v Mostaru. pa ga je prehitel član lastne stranke, Prcca. Radikalni shodi v Kluču, Visokem Ilijašu in Višegradu so pokazali, da nima stranka nobenega upanja na uspeh. Navzoče množice ljudstva jih niso hotele poslušati, marveč so govornike pognale. Nasprotno so pa vrlo dobro uspeli demokratski shodi v Mostaru, Stolcu, Banjaluki in Bugojnu. V Dalmaciji je demokratska stranka zaključila postaviti povsod lastne kandidature, izjavlja pa, da je še vedno pripravljena na skupen nastop z drugimi dalmatinskimi narodnimi strankami, izvemšči pučko stranko (klerikalce). Frankovci nastopajo v ostali Hrvatski skupno, bodisi z zajednico kakor v Brodu ali z Radičević, kakor v Bjelovaru, s komunisti in Zidi, kakor v Osijeku ter s konzervativnimi ostanki nekdanje kaolije, kakor v Varaždinu. V Liki so se sprli z zajedničarji na zaupnem shodu v Ogulinu na katerem sta bila zajedničarja Cezar Akačić in dr. Knic. Frankovci so očitali zajedničarjem dvoiličnost in lažljivost. V bitoljskem okraju je nosilec demokratske liste Kosta Stojanović, v skopljskem Ljuba Davidović. Radikalci potujejo po Hrvatskem. Pašić bo kandidiral poleg sremškega okrožja tudi v banjaluškem v Bosni. Minister Pribežević se je vrnil s potovanja po Liki. Potovanje je bilo kakor triumfalen pohod. V Sarajevu je izvenstrankarski odbor ponudil kandidacijo vojvodu Stepanoviću.

v Demokratski kandidati v Banatu. Zbor zaupnikov demokratske stranke v Velikem Bečkereku je proglasil sledečo kandidatsko listo za Banat: 1. Protu Milutin Jakšić, 2.) dr. Slavko Šečerov, 3.) Ziva Jankahidac, 4.) Veselin Glavaški, 5.) Svetozar Tucakov, seljak, 6.) Ant. At. Štrbič, 7.) Pera Oluški, seljak iz Sanada, 8.) Milan Rajić, seljak — invalid iz Sr. Itebeta. — Kvalificirana kandidata sta: 1.) Dr. Zarko Jakšić, 2.) dr. Miša Matić.

Slovenski javnosti!

Obračamo se s prošnjo do vas. Iz Koroške prihajajo dan za dnem begunci v Maribor, ker jim zaradi nemških nasilnosti ni mogoče ostati v domovini. Odbor jim je preskrbel stanovanje in hrano, a oni prosijo dela, zasluzka. So to fantje, delavci, prodajalke in služkinje. Zato se obračamo na vse rodoljube, da pomagajo bratom in sestram v sihi. Sprejmite jih v delo trgovci, obrtniki ali zasebniki. S tem boste storili ne le delo človekoljubia, marveč bo ta čin tudi velevažen za našo narodno zavednost in prihodnji slovenski Korotan. Blagovolite se odzvati s svojim naslovom na oddlek za koroške begunce pri okrajnem glavarstvu v Mariboru.

Za Jugoslovansko Matico: profesor Ribarič.

Za žensko društvo: Marija general Maistrova.

Sport in turistika.

st Nogometna tekma Croatia : H. 2:1. V nedeljo in ponedeljek se vršita na prostoru Ilirije nogometni tekmi med prvimi močviti zagrebske Croatia in ljubljanske Ilirije. Croatia je prvotredni zagrebski klub in je v tej sezoni dosegla jako čedne rezultate. Tčmi se vršita ob vsakem vremenu. Začetek vsakokrat ob 15. uri. Običajna vstopnina za zunanje tekme. Dijaške in članske vstopnice se dobivajo le v predprodaji v nedeljo od 10. do 12. ure na prostoru Ilirije.

st Prvenstvene nogometne tekme dne 31. oktobra in 1. novembra. Podsavez določa za nedeljo in ponedeljek sledeče prvenstvene tekme: v nedeljo ob 10. uri Hermes : Svoboda, ob 13. uri Primorje : Sparta. V ponedeljek ob 10. uri Hermes : Primorje, ob 13. uri Sparta : Jadrag. Vse tekme se vršijo na prostoru Ilirije. — L. N. P.

Prosveta.

Narodno gledališče.

Drama:

Sobota, 30. okt.: Schnitzler: Ljubimkanje. E.
Nedelja 31. okt.: Beaumarchais: Fi-garo se ženi. Izven.
Ponedeljek, 1. nov.: Ogrizović: Hasan-aginica. Izven.

Opera:

Sobota, 30. okt.: Nedbal: Od bajke do bajke. C.
Nedelja, 31. okt.: Verdi: Rigoletto. Izven.
Ponedeljek, 1. nov.: Gounod: Faust. Izven.

— Poverjeničstvu za uk in bogočast-je. Poroča se nam, da je dovolila osrednja vlada izreden kredit v znesku 100.000 kron (slotišoč kron) za podpore slovenskim pisateljem in umetnikom. Gotovo vse hvale vredna in lepa gesta prosvetnega ministrstva. — Manj hvale vreden pa se nam zdi na-

čin, kako je naša pokrajinska vlada to vsoto porazdelila — če je to res, kar se o ti razdelitvi pripoveduje v literarnih in umetniških krogih, da se je namreč razdeljevalo kar pod roko in brez vsake kontrole, da se je med drugim nagradilo tudi prosilce, ki so v stalnih in dobro dotiranih, celo visokih službah, dočim se je v večih slučajih prezrlo najbednejše. — Je li nadalje istina, da je vlada polovico te vsote, namenjene stradalajočim kulturnim delavcem, naklonila založništvu latinsko-slovenskega slovarja, smatramo za svojo dolžnost, da zahtevamo od vlade takojšnjega in točnega pojasnila!

— Naše gledališko vprašanje. Neki ljubljanski dnevnik ve povedati, da so bili pri zadnji predstavi „Figara“ postavljeni v gledališču detektivki, ki so imeli prepričati demonstiacijo, ki se je baje namerala proti ruskim igralcem. Zadnji čas se je šepetalo v Ljubljani o tem, da nameravajo slovenski igralci traktirati, ker se čutijo zapostavljeni napram ruskim igralcem. Vse to gi-

banje baje ni bilo naperjeno proti ruskim igralcem, ampak proti upravi, ki je pri angažiranju ruskih igralcev postopala tako kavalirsko, da je priznala tudi onim ruskim igralcem, ki ne igrajo prvotrstnih ulog, višje gaje nego našim prvim igralcem. To postopanje je naravno vzbudilo nevoljo med našimi igralci. Ali se da ta zadeva rešiti z gledališkimi demonstracijami in stankami, to je drugo vprašanje. Po našem mnenju se da doseči ugodna rešitev za obe strani z dogovorom med Uduženjem in gledališko upravo. Slovenski igralci bodo o tem vprašanju imeli simpatije javnosti gotovo na svoji strani; ako pa bi se skušalo zadevo rešiti na ta način, kakor o njem s takim zadovoljstvom piše liet, ki rad daje prostora hujskarijam, je vprašanje, ali bo občinstvo s tem zadovoljno. Zato bi bilo umestno, da Uduženje javno pojasni celo zadevo v korist naših igralcev in našega gledališča.

Ljubljana, 29. oktobra.

• Predavanje o Koroški. Sokolski savez priredi jutri v soboto 30. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma ob 8. uri zvečer predavanje o Koroški, o pomenu in vzrokih koroške nesreče. Predaval bo znani, dobri poznavalec Koroške, brat dr. Jos. C. Oblak. Pri nas se je v zadnjem času pisalo in govorilo tudi toliko nezmisljenega o tej zadevi, da je predavanje z večje strani potrebno. Kdor hoče dobiti enkrat objektivno sliko o Koroški in njeni nesreči, naj ne zamudi tega predavanja. Vabljeni so razen sokolskih bratov prav vsi.

• Izročitev koroških prog upravi nemško-avstrijskih državnih železnic. Inspektorat državnih železnic nam javlja: Dne 31. oktobra t. l. se izročijo koroške proge, in sicer proga Vetrinje-Področica, Svetna vas-Borovlje, Bače-Področica in Labud-Dravograd, upravi nemško-avstrijskih državnih železnic v obratovanje. Zadnji vlak odhaja iz Koroške dne 31. t. m. zjutraj in se nato prekine do nadaljnjega ves promet s Koroško. Od 1. novembra dalje vozijo nemško-avstrijski vlaki do Področice. Med Jesenicami in Področico ni do nadaljnjih odredb nikake zveze. Tovorno blago in prtljaga za koroške postaje se ne sprejema več v odpravo. Na koroških postajah se sprejema isto še do dne 30. t. m. zvečer.

• Izredni občni zbor „Slovenske Matice“ se bo vršil v nedeljo dne 7. novembra ob 10. uri dopoldan v dvorani na magistratu. Dnevni red: 1.) Volitev odbora in nadzorstva, 2.) Slučajnosti — Po svojih matičnih pravilih, ki jih je zadnji redni občni zbor Slovenske Matice sprejel in katera je odobrila tudi deželna vlada za Slovenijo, imajo veljavno pravico poleg ustanovnikov le tisti matični člani, ki so zadnja tri leta redno plačevali članarino, in ki pridejo k volitvam osebno. Tisti, ki za zadnje leto še niso poravnali članarine, bodo mogli to storiti na občnem zboru.

• Za podpravljanje vsega narodnega šolstva v Jugoslaviji. Udruženje jugoslovanskega učiteljstva v Beogradu je izročilo ministru prosvete obširno spomenico, ki se izreka za podpravljanje vsega narodnega šolstva v Jugoslaviji in slika vse hibe šolstva, ki izvirajo: od odvisnosti šolstva od krajevnih faktorjev ter slika vse do brote, ki bodo izšle iz podpravljanja šolstva, če prevzame država tudi vzdrževanje šolstva v svoje roke. S tem bi bila šola in učiteljstvo osvobodena škodljivim vplivom političnih strank in posvečena edino prosvetni nalogi.

• Velikovškovo učiteljsko društvo zboruje v sredo 30. novembra v ljudski šoli v Dravogradu in vabi vse člane k udeležbi. Na dnevnem redu je nova ustanovitve društva.

• Duhovščina in vojaška služba. Ker je srbski vojaški zakon razširjen za vso našo kraljevino, a po srbskem vojaškem zakonu morajo zadovoljiti vojni službi tudi duhovniki, je zagrebško armijsko poveljstvo začelo klicati na nabore in vojno službo tudi duhovnike in menihe! Seveda je to postopanje izzvalo v duhovniških krogih in klerikalnem časopisu strašno ogorčenje. Seveda zahtevajo na vojsko, to znajo klerikali, ali služba v vojski ta jim ne diši! Ako velja vojna obveznost v vseh kulturnih državah tudi za duhovnike, ako more biti vsak francoski ali italijanski škof v vojski vojak, zakaj bi to ne bilo mogoče v Jugoslaviji!

• Pomoč pasivnim krajem. Ministrski svet je sklenil, da se za pasivne kraje v Crni gori, Bosni in Hercegovini nakupi 500 vagonov koruze, katero bo ministrstvo za prehrano razdelilo potrebnim rodbinam.

• Petje na pokopališču. Zveza pevskega zborov bo pela na praznik Vseh svetnikov ob 3. uri popoldne na pokopališču pri Sv. Križu v spomin na narodni junakom tri žalostinke. Peli bodo vsi oevci Glasbene Matice, pevskega društva Krakovo-Trnovo, Ljubljane, Ljubljanskega Zvona, rokodelskih pomočnikov in Slavca. — Pevska vaja za žalostinke bo v nedeljo dne 31. oktobra ob 11. uri dopoldne v Glasbeni Matici.

• Državni delavski mojstri za Ptuj. Kakor nam javlja komanda mesta v Ptuj, potrebuje omenjena komanda za stalno službo več mojstrov, in sicer: enega zidarskega, enega čevlarskega in enega kjučavničarskega. Ti mojstri se sprejmejo kot državni mojstri z letno plačo 1560 do 1800 dinarjev (po kvalifikaciji) in z draginjsko doklado. Poblizja pojasnila daje komanda mesta v Ptuj.

• Doklada za orožnike. Iz Beograda se poroča, da se doklada orožnikom v Srbiji in Crni gori zviša mesečno za 350 dinarjev, v krajih tostran Save pa za 300 dinarjev. Za vsakega rodbinskega člana je dovoljen dnevni prispevek 4 dinarje v Srbiji in Crni gori, pri nas pa 3 dinarje.

• Jugoslovanski gostilničarski kongres v zmislu sklepa Osrednje zveze jugoslovanskega gostilničarstva je slavlje na dan 15. in 16. novembra t. l. v Beograd. Na kongresu se bo razpravljalo o stanovskih vprašanjih, zlasti o ureditvi edinstvenega obrnega zakona, o ustroju gostilničarskih zbornic vseh pokrajinah Jugoslavije itd. Ob tej priliki obiščejo član kongresa z donavskimi parobrodi smederevske vinograde ter Zemun in Pančevo.

• Jugoslovanski delegati na sestanku Lige narodov. Kakor že znano, se vrši prvi sestanek Lige narodov dne 15. novembra letos. Jugoslavija odpošlje na ta sestanek tri delegate, in sicer po enega Srba, Hrvata in Slovenca. Prvih sej se udeležijo tudi ministrski predsednik Vesnić, Delegati bodo: dr. Zolger, dr. Spalajković in dr. Polić.

• Ministrstvo za agrarno reformo je izdelalo naredbo, da dobe dobrovoljci po potrebi brezobrestno posojilo. Prošnje zanj se vlagajo pri tomo dobrovoljskih združenj.

• Gospodovski zvon vabi k važni odločitvi seji, ki se vrši danes v soboto v vestibulu deželnega dvorca ob sedmi uri zvečer.

• Slavlje češkoslovanske osvoboditve v Mariboru. V četrtek zvečer se je vršilo v Narodnem domu lepše in primernejše slavlje narodnega praznika kot pri nas v gledališču, v veliki dvorani in po gostilnah. Na ta slavnostni večer se je zbrala vsa tu živeča češka družina k preprosti zabavi. V okusno okrašeni mali dvorani Narodnega doma je bila razstavljena slika predsednika Masaryka. V imenu Jugoslovenov je pozdravil profesor dr. Pivko, v češčini čestil velikemu narodu na osvobodjenju ter apeliral na naklonjenost in ljubav do nas, svojih južnih bratov.

G. Kovač je recitiral Horakovega Masaryka. Sledil je bogat spored glasbenih točk čeških umetnikov, ki sta jih izvajala gg. Kladka in Hubaček. Udeležilo se je tega slavlja tudi več slovenskih rodbin.

• Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev ima obvezni mesečni sestanek dne 30. t. m. ob 20 uri v društvenih prostorih. Poroča delegat v zemaljskem zboru. — Odbor

• Zaradi hujškanja proti državi in zaničevanja Srbov in Slovencev je bil 27. t. m. v Celju aretiran Viktor Reis v Prešernovi ulici.

• Vloma osumljen je Fran Zidar iz Vodreža pri Grobelni. 27. t. m. je bil od policije že drugič aretiran. Osumljen je, da je vlomil železniške vozove na celjskem kolodvoru. Policija ga je oddala v zapore okrajnega sodišča.

• Požar pri Arclinu. Pred nekaj dnevi je pogorel Hinku Pristovski v Arclinu kozolec, vreden 3500 K.

• Iz Slov. Bistrice nam pišejo: zapustil nas je zdravnik dr. Leban, ki se je preselil v Križevce. Sokol izbi se z njim vrlga starostjo, prebivalstvo pa dobrega zdravnika in prijatelja.

• Tatvina perica. Gdč. Ana Zupančič na Glinah je brez dovoljenja vzela gospej Amaliji Štebijevo razno perilo in obleko v vrednosti 2350 kron, kar je bila dalj shraniti pri njej.

• Kartografski zavod. Ministrstvo prosvete je dovolilo kartografu, profesorju Vladi Marinkoviću, da osnuje v Beogradu kartografski zavod.

• Pisarniški koledar kot tedenski beležni in zaznamovalni zapisnik izdado za leto 1921. nekatere ljubljanske knjigarnice.

• D'Annunzijevo nezgoda. Reške dame so poklonile d'Annunziju velikega planinskega orla. D'Annunzio je ta simbol svojega junaštva hotel namestiti v velikanski kletki, izdelal je narčni, zgradba kletke je stala 25.000 lir. Ko je bila kletka gotova in je d'Annunzio že napovedal slavnostno ustoličenje svojega orla, je orel vložil svoj protest in prav neslavnostno poginil. Tako je ostala kletka prazna in v hudobnih reških krogih se je pojavil predlog da bi bilo najbolje, ako se v zgrajeni kletki ustoliči namesto orla sam d'Annunzio.

• Hud mesar. Ljubljanski mesar Julij Klemenc je zelo hud in pretepa rad vajence; zato se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi prestopka lahke telesne poškodbe, ker je pretepel svojega 18letnega vajenca Antona Gabriča.

• Okradba vasovalec. Elektrotehnik Ivan Petrič iz St. Vida je ljubco imel in vasovat k njej vsako noč je šel. Lepi Ivan je vasoval pri ljubici v Ravni karjavi ulici št. 10. Zlobnež pa mu je zvečer odpeljal ob vrtni ograji pri-stavljeno, 3000 kron vredno kolo.

• Živinski semenj v Mariboru. Zadnji živinski semenj v Mariboru dne

Gospodarstvo.

Italija hoče podpravljanje okupirani del južne železnice.

Na povabilo italijanske vlade je pred kratkim odpotoval generalni ravnatelj južne železnice iz Dunaja v Rim. Južna železnica hoče razjasniti vse neresene vprašanja, med temi povrnitev južnotirskih in primorskih prog, ki jih je zasedla Italija po premirju odškodnino za obrat in obrabo omrežja, plačilo zaostalih italijanskih anuitet in zagotovilo, da bodo Italijani plačevali bodoče anuite v zlatu ter razna druga obratna, promena in tarifna vprašanja. Iz dejstva, da Italija še ni vrnila zaseženih prog, se da sklepati, da jih nikačor ne vrši povrniti. Italija gre še celo dalje. Namerna namreč pridobiti še severnotirsko zvezno progo od Brnerja čez Inomost do Kulstina na bvarski meji. Po čl. 27. koncesijske listine, je južna železnica redilna celota, katera se ne sme deloma odstopiti, ne dati v najem. Člen 320. mirovne pogodbe pravi, da se odločijo vsa vprašanja avstrijskih privatnih železnic potom sporazuma nasledstvenih držav in ako bi se te ne mogle zediniti, po razsodnikih, ki jih imenuje zveza narodov. Ker se pa ne ve, ali bo zveza narodov imela toliko vpliva, da bi postavljala razsodnike v tako važnih vprašanjih, je mogoče, da bo vsaka država delala po svoje. Ako Italija ne bi hotela vrniti južnotirskih prog, bo avstrijska republika podpravljanje severnotirsko progo. Ako bi bi tudi Jugoslavije nič ne ovalo, po jugoslovanske meje do Trsta in Reke, bi tudi Jugoslavije nič ne cviralo, polastiti se prog južne železnice na lastnem ozemlju. Tržaška luka pa ima največji interes na enotnem nedeljenem prometu z zaledjem na severu in ti interesi se popolnoma krijejo z interesi Avstrije in Madžarske.

Za finance te železnice je najbolje, da ostane uprava nedeljena. Važno je tudi dejstvo, da bodo francoski akcionari zastopali tako rešitev, ki zagotovi južni železnici največji finančni uspeh in to je ravno enotnost železnice.

Jugoslavija mora razmotirati to vprašanje iz dveh vidikov. Prvi oskrbuje južna železnica promet za znaten del naše države. Drugi pa nam ni vse eno ali je zvezana Reka, oziroma Trst, s svojim severnim zaledjem potom privatne ali državne železnice. Zadnja okolščina govori odločno zato, da je treba to železnico podpravljanje, ker le na ta način bomo mogli odločujoče regulirati promet med Reko in Trstom na eni strani ter severnimi državami Avstrijo, Madžarsko itd. na drugi strani. Ker se tiče tuzemskega prometa, je za sedaj bolje, da ostane železnica v privatnih rokah, ker državi ni treba skrbeti za kritje primanjkljaja.

• Steinbeisovo podjetje oddano tujem. V Beogradu se širijo vesti, da je minister za šume in rude dr. Ivica Kovačević za 60 let oddal v najem znano lesno Steinbeisovo podjetje v Dobelinu (Bosna). To podjetje je največje lesno podjetje v celji Jugoslaviji, ima nebroj lastnih žag, lastno tovarno za celulozo, ter okoli 500 km gozdne železnice, za izvažanje lesa. To podjetje je prodalo pred vojno letno 400.000 m lesa. Od 30.000 akcij je imela bosanska vlada 28.000, ki so sedaj prišle v last naše države. Kakor je znano, je bilo pri ministru za šume in rude več ponudb od raznih konzorcijev, ki so želeli prevzeti to podjetje v najem. Med ponudniki se bili tudi naši državljani, a minister Kovačević je napravil pogodbo z konzorcijem, v katerem igra največjo in merodajno vlogo dunajski milijonar in velik pristaš Habsburžanov von Körner. Dejstvo, da prevzame dunajska tvrdka Steinbeisovo podjetje, ni le bosanska stvar, ampak eminentno državna zadeva, ker je to podjetje tako ogromnega obsega, da so ostala državna lesna podjetja v primeri s tem pritlikava. Nerazumljivo nam je, kako je mogel minister za šume in rude izročiti to podjetje Avstrijcem von Körnerju, ki je priznan kot velik pristaš Habsburžanov in ki namerava spraviti v Bono veliko številno zagrizenih avstrijskih oficirjev in še celo takih, ki so bili osebni služabniki habsburškega dvora.

• Notiranje dinarje v Berlinu. V prihodnjih dneh prične na berlinski borzi notiranje dinarja. Kakor se poroča, se je zgodilo to v skladu z nemškimi trgovskimi krogi, ki želijo z našo državo čim tesnejši trgovski stikov.

• Sladkor iz državne zaloge. Minister za prehrano bo iz državnih zalog preskrboval s sladkorjem, izdelanim v tovarnah v Čupriji in na Čukarici, v prvi vrsti okrožne odboje in sprovizne zadruge. Sladkor se bo prodajal po 14 dinarjev kilogram.

• Živinski semenj v Mariboru. Zadnji živinski semenj v Mariboru dne

26. t. m. je bil zelo dobro obiskan. Kupčija je bila zelo živahna. V nanih je bilo 11 koz, 3 biki, 76 volov, 210 krav in 3 teleta. Cena enega kg žive teže za debele vole 17 K, srednje rejne 15 do 16 K, plemenske 13 do 14 K, debele krave 12 do 15 K, debele telice 12 do 16 K, brnja krave 16 do 18 K, mlečne 16 do 19 K, suhe 12 do 14 K, teleta 15 K.

• Prodaja gostilničarskih predmetov. V nedeljo dne 31. oktobra in v ponedeljek dne 1. novembra bodo v Narodnem domu v Mariboru prodajali od sokolske slavnosti ostale kozarce, vrče in razne steklene in druge gostilniške potrebščine, na kar se posebno gostilničarji opozarjajo.

• Moka za krmo. Mestno tržno nadzorstvo bo razprodajalo v sredo, dne 3. novembra, med 8 in 11 uro v Mahrovni hiši večjo množino zaplenjene pokvarjene krušne moke. Vsaka stranka dobi samo 1 do 2 vroči.

• Izvoz iz Jugoslavije je v prvem semestru nzašal 465.036.035 milijonov dinarjev. Ena tretjina te svote odpade na izvoz lesa. Izvoz celega lanskega leta je znašal 655 milijonov dinarjev. Letošnji izvoz presega torej lanskega za okroglo 20 odstotkov.

• Premogovni rudnik „Karpan“ v Istri, ki producira letno 1.300.000 q premoga po 600.000 kalorij, je kupila italijanske družba „Arso“, ki je zvišala svojo delniško glavnico od 15 na 30 milijonov lir. Prejšnji lastnik, Trboveljska družba je ostala udeležena s 40 odstotki.

• Trboveljska premogokopna družba zviša svoj kapital od 24 na 48 milijonov kron. Tretjina odpade starim delničarjem, ostalo prevzame po dveh tretjinah jugoslovanski sindikat in ostankem francoski sindikat. Jugoslovanski interesi zahtevajo razširjenje in intenzivno izrabljanje rajhenburškega rudnika.

• Električna tvornica Iles v Karlovcu je razširila svoje delovanje in povišala akcijski kapital od dosedanjih 2½ milijona na 5 milijonov. Produkcija neprestano raste in je morala tvornica svoj obrat že štirikrat povečati v preteklem letu.

• Nujna potreba železniških prago. Ministrstvo saobraćaja razglasa, da nujno potrebuje velike količine železniških prago. Producenti se pozivljajo, da ministrstvu prijavijo svojo produkcijo prago, katera se jim odkupi po direktni pogodbi, brez ozira na sedaj obstoječe cene.

• Pristojbina za polne listine na Grško je povišana na deset drahem, po današnjem uradnem kursu 35 dinarjev.

• Pridelek sladkorja. Sladkorne tovarne v Nemčiji so v polnem obratu. Vseled ugodnega vremena napreduje predelava sladkorne pese povoljno. Pesa se plačuje po 20 mark, to je 40 K za 50 kg. Pridelek s rovega sladkorja se računa na 22—24 milijonov centov, torej okrog 8 milj. centov več kot lanske leto. Nemčija je izdelala v letih 1917/18 in 1918/19 po 30 milj. centov in je s tem komaj izhajala, letos bo torej navezana tudi na inozemski sladkor. Na Češkem računajo, da bodo proizvedli 740.000 t, napram 49.000 t lanskega leta. Nimajo pa nobenih tarih zalog. Holandska bo proizvedla okoli 300.000 t, Belgija 225.000 t in Francija 300.000 t. Na prekmorskih iriških posebno na Kubi je cena sladkorja šla navzdol. Tudi v New Yorku notira sladkor 7.76 cents za funt (454 g) napram 10.78 pred mesecem.

• Čehoslovška francoska trgovska pogodba. Čehoslovški trgovinski minister dr. Holowec se pogaja v Parizu s francosko vlado glede trgovske pogodbe. Francija ne zahteva carinskih zjemnih udobnosti, hoče pa svoj izvoz v Čehoslovško kontingentirati. Kontingent obsega večinoma luksuzno blago; radi tega ne kaže Čehoslovača preveč naklonjenosti za pogodbo. Poleg tega zahteva Francija pristop k madjidski konvenciji, ki regulira varstvo železnice. Pogajanja se raztezajo tudi na deškvestracijo premoženja sedanjih čehoslovških državljanov.

• Davek na izvozni dobiček. Na Češkem pripravlja finančni minister posebni davek na izvozni dobiček, ki ima nadomestiti davek na vojne dobiček.

• Iz mednarodnega urada dela. Upravni odbor mednarodnega urada dela je zboroval v Zenevi pod predsedstvom Arturja Fontaine. Ustanovi se posebna anketa, ki bo ugotovila zapreke in pogoje uspešne produkcije. Zlasti ima ugotoviti vpliv, ki ga imajo na sedanje stanje produkcije socijalno-politični zakoni. Razpravljalo se je tudi o predlogu mednarodne zveze rudarjev, ki zahteva ustanovitev posebnega mednarodnega urada za razdeljevanje premoga. Večina se je izrekla proti takemu uradu, ker bi prvič moral poseči v suvereno moč tujih držav in ker je praksa pokazala, da niti male razdeljevalne komisije niso imele uspeha. Odbor je sklenil pozvati gospodarsko sekcijo zvez narodov, da ustanovi mednarodni statistični urad za cene in produkcijo, glavno premoga.

• Mednarodna donavska komisija je odločila, da se bo njen sedež vsako leto preselil v drugo glavno mesto obdonavskih držav, glavno tajništvo pa ostane stalno v Pešti.

• Italija išče premog. Rimska poročila pravijo, da je finančni minister George sklenil z Italijo pogodbo, po kateri bi tri italijanske družbe dobile eksploatacijo Georgijskih premogovnikov, ki imajo baje okrog 200 milijonov kron premoga.

• Naš čekoval promet. V mesecu septembru je bilo v čekovnem prometu vplačil pri ček. ur. v Ljubljani 83.124 v skupnem znesku 228.687.736 K 96 v; v Zagrebu 495 v znesku 3.505.909 K 20 v; pri poštni hranilnici v Sarajevu pa 13.316 v znesku 166.792.361 K 84 v. Izplačil je bilo v Ljubljani triindeset tisoč v skupnem znesku 288.615.703 K 39 v; v Zagrebu 534 v znesku 1.940.466 K 68 v; v Sarajevu pa 14.389 v znesku 171.086.914 kron 41 v — torej znaša skupno število manipulacij pri vseh treh zavodih v pretečenem mesecu 164.858 v skupnem znesku 910.630.000 K. Te številke, zlasti pa one čekovnega urada v Ljubljani, nam jasno kažejo, kako koristni in potrebni so ti zavodi za narodno gospodarstvo in državno upravo.

• Tvrdba „Panonija“ v Ptuj izdeluje vijake, popravila stroje, aparate in avtomobile, ki jih je dobila iz raznih krajev Jugoslavije v popravilo. Prihodnje leto bo treba podjetje povečati, ker je edino svoje vrste v državi. Potrebnovali bomo mnogo kapitala.

• Cene tekstilnega blaga v Češkoslovaški. V zadnjem času prihaja nekoliko več blaga iz Češkoslovaške na naše tržišče. Ovira za normalni razvoj prometa s Čehoslovaško so slabe prometne prilike med Čehoslovaško in Jugoslavijo, vsled katerih blago iz Čehoslovaške pogosto potuje po več tednov ali celo mesecev. Cene čehoslovaškega tekstilnega blaga iz tovarne v Čehoslovaški v čehoslovaških kronah so približno naslednje: pavolnato blago z vtisnjenimi vzorci in kreton 20—28 K, pavolnato barvano tkano blago, in sicer zefir 21 K, oksford 19 K, kanafas 20 K, barhant, velur 25 K, rute za glavo 15-50—27 K komad. Vozni troški, carina in drugi troški do prodajne trgovine v Ljubljani znašajo 6—8% fakturane cene.

• Tvornica rokavice v Karlovcu. V Karlovcu se je dni ustanovila tvrdka M. Valčić & drug, katera osnuje v najkrajšem času tvornico rokavice. Tvornica bo izdelovala fine koze in izgotavljala rokavice. Lastnika nove tvrdke sta baron Rukavina in Marko Valčić.

• Borze 29. oktobra.

Dunaj, prosti promet: Berlin 567, Newyork 440 London 1425, Pariz 2725 Milan 1525, Praga 493, Beograd 1230 Zagreb 307, Budimpešta 94, Varšava 129, Zürich 6775, Bukarešta 717.

• Efekti.

Avst. krona	100 =
Avst. krona	100 =
Opisna krona	100 =
V. Avstrijsko vo. pos.	66 50
Avst. srebrn.	—
Avst. zlati	1110 =
Avst. zlati	1100 =
Avst. zlati	9 75
Avst. zlati	78 =
Avst. zlati	5 50 =
Avst. zlati	9 25 =
Avst. zlati	1750 =
Avst. zlati	6050 =
Avst. zlati	—
Avst. zlati	870 =

• Praga, devize: Berlin 11.675 do 11.825, Newyork 87.75 do 88.75, London 317 do 319, Pariz 557.5 do 560, Milan 324 do 326, Beograd 246 do 248, Zagreb 61.75 do 62.75, Budimpešta 18.50 do 19.50, Varšava 26 do 27, Dunaj 1990 do 20.10, Sofija 97.75 do 98.75.

• Zürich, devize: Berlin 8225, Newyork 63.625, London 2199, Pariz 40.60, Milan 2375, Praga 730, Budimpešta 135, Varšava 195, Dunaj 195, Žigovane 150, Bukarešta 1020.

• Berlin, devize: Newyork 77.75, London 268, Pariz 490, Milan 290, Praga 86.50, Budimpešta 16.25, Dunaj 23, novi 24, Zürich 1225.

• Vremensko poročilo.

Ljubljana 29. okt. 1918

Čas opazovanja	Oblačnost	Barometar	Termometer	Vetrovi	Nebo
7. ura	744.8	12	sr. v. valod	oblačno	
14. ura	748.3	8.8	1. sev. v. valod	jasno	
21. ura	744.7	12	moč. sev. v. valod	del. obl.	

• Vremensko poročilo.

Ljubljana 29. okt. 1918

Čas opazovanja	Oblačnost	Barometar	Termometer	Vetrovi	Nebo
7. ura	744.8	12	sr. v. valod	oblačno	
14. ura	748.3	8.8	1. sev. v. valod	jasno	
21. ura	744.7	12	moč. sev. v. valod	del. obl.	

• Vremensko poročilo.

Ljubljana 29. okt. 1918

Čas opazovanja	Oblačnost	Barometar	Termometer	Vetrovi	Nebo
7. ura	744.8	12	sr. v. valod	oblačno	
14. ura	748.3	8.8	1. sev. v. valod	jasno	
21. ura	744.7	12	moč. sev. v. valod	del. obl.	

• Vremensko poročilo.

Ljubljana 29. okt. 1918

Čas opazovanja	Oblačnost	Barometar	Termometer	Vetrovi	Nebo
7. ura	744.8	12	sr. v. valod	oblačno	
14. ura	748.3	8.8	1. sev. v. valod	jasno	
21. ura	744.7	12	moč. sev. v. valod	del. obl.	

• Vremensko poročilo.

Ljubljana 29. okt. 1918

Čas opazovanja	Oblačnost	Barometar	Termometer	Vetrovi	Nebo
7. ura	744.8	12	sr. v. valod	oblačno	
14. ura	748.3	8.8	1. sev. v. valod	jasno	
21. ura	744.7	12	moč. sev. v. valod	del. obl.	

• Vremensko poročilo.

Ljubljana 29. okt. 1918

Čas opazovanja	Oblačnost	Barometar	Termometer	Vetrovi	Nebo
7. ura	744.8	12	sr. v. valod	oblačno	
14. ura	748.3	8.8	1. sev. v. valod	jasno	
21. ura	744.7	12	moč. sev. v. valod	del. obl.	

•

Čevlji

tovarne

Peter Kržina & Ko

Tržič

se prodajajo po znatno znižanih cenah.
Zaloga Ljubljana-Breg na debelo in drobno.
 Jzdelki zajarčeno iz samega najboljšega usnja.

Pisalni stroji Remington se dobijo pri
 A. K. Kregar, Ljubljana, Sv. Petra
 cesta 21-23. Zahtevajte ponudbo. 206 8

Zaloga svilarstkih ur in delov, zlatne in srebrne, vsa popravila izvršim skrbno, staro zlato in srebro kupujem. F. Korošec, varar, Ljubljana, Sv. Florijana ul. 31. 207 18-8

Prvovrstni atelje za črkošlikarstvo FILIP PRISTOU, hotel Malič, se priporoča. 208 10-4

Po zelo nizki ceni nova dvokolesa, plašč, šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbidne svetiljke, gorilci itd. Sprejemajo se v popravilo dvokolesa in razni stroji pri **BATJELU**, Ljubljana, Stari trg št. 28. 322 11-5

Nov damski plašč (prekran pliš) zadnje mode, se očno prodaja. Gorjane, trg, Mestni trg 3. 388

Avto
 9/23 HP. — Puch, za 5 oseb
 dobro obranjen 990 3-1
 se za 115.000 kron prodaja.
Henrik Kenda, Mestni trg 17.

Proda se skoraj nov lep kupo (broom) in nova konjska prsna sprema s nikelnastim okovjem po nizki ceni. — Proda radi pomanjkanja prostora **A. Sušnik**, Ljubljana, Zaloška c. 21. 373 8-2

Strugarska in strojna ključavnica delavnica Ambrož-Grošičar
 Ljubljana, Trnovski pristan št. 32.

Naznanjava slav. občinstvu, da sva otvorila strojno delavnico ter vzamemo v popravilo vsakovrstne kmetijske stroje in orodja, kakor tudi mlinska turbinška popravila, daljši sesalke vseh vrst, stroje za opeko, motorje itd., in sicer vsa v to stroko spadajoča dela in se zavzemamo za hitro in točno postrebo. 362 2-1

ERJAVEC & TURK
 trgovina z železnino
 pri „Zlati topati“
 (proti Hamerschmidt)
 Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
 147 nasproti križevniške cerkve. 26-7

Krompir
 prvovrsten, zdrav, debel in trpežen, izvir jugoslovanskih najboljših krajev, oddaja družba „Jadran“
 v Ljubljani, Dunajska cesta 9,
 vsak dan v množinah od 200 kg dalje po K 1-90 kilogram. Vreče za napolnitev se morajo prinesiti s seboj. Pri večjem odjemu, celih vagonov, cena po dogovoru. 3-8 6-3

Orodje
 priporoča 85 14-8
Odon Koutny
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.

Večja ljudska kuhinja
 je odprta
 v Židovski ulici 6.
 392 Se priporoča Anton Gabnik.

Jadranska montanska družba
 Brzjavni: „Montana“ d. z o. z. Telefon št. 9.

Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J)
 Prodaja in kupuje vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. Import. Eksport.
 na debelo: 92 26-9

„PANONIA“ v Ptuj
 izdeluje po konkurenčnih cenah s modernimi ameriškimi stroji vseh vrst vijake, dele strojev in aparatov, vrši popravila teh ter dobavi iz inozemstva industrijske izdelke. 347 1-2

Zastopstvo prvih konfekcijskih tovarn iz Prostejova (Češkoslovaška)
 Glavna zaloga za kraljestvo SHS
Fran Derenda, Ljubljana
 nudi po primerno znižanih cenah bogato zalogo vsakovrstne konfekcije za gospode, fante in dečke ter za vsakovrstne delavske sloje. 125 7
 Trpežno blago. Samo na debelo.

Razprodaja.
 Cenjenim damam naznanjam, da
 385 3-3
prodajam klobuke
 radi opustitve obrti
za 50% ceneje.
 Modistinja dobe še poseben popust.
ROZI HRIBAR, modni salon, Rimska cesta št. 6.

COSULICH-LINE Trst-Amerika
 New York-Buenos-Ayres-Rio di Janeiro Santos-Montevideo. 94 17-9
 Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike iz Slovenije edinole pri:
SIMON KMETEC, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26.

Konkurenčne cene! Samo na debelo!
Vsakovrstna manufaktura
 se dobi po najnižjih cenah pri trdki 112 20-16
BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.
 Lastni avto za prevažanje! Konkurenčne cene!

Usnjarska tovarna **Carl Pollak** v Ljubljani
 izdeluje zopet priznано najboljša usnjata
gonilna jermena
 za vsakovrstne stroje in pogone, kože za prevleko mobilij specialnega stroja in najokusnejših vzorcev. 373 4-2

Angleška sekcija plebiscitne komisije v Celovcu

prodaja
7 osebnih avtomobilov, 8 motornih koles in 2 tovarna avtomobila
 in sicer:

2 limuzine tipa Talbot-Darracq, 16 HP., modre barve, z 6 sedeži, samonagonom, električnimi svetilkami, nikljastim okovom, širokimi kolesi, kompletnim orodjem, garnituro na kolesih, kakor nove, stalno v porabi.

2 odprta voza, tipa Talbot-Darracq, 16 HP., s 5 sedeži, samonagonom, električnimi svetilkami, niklastim okovom, modro barvana, z orodjem in kompletno garnituro koles, v izvrstnem stanju.

3 motornih koles, tipa Triumph, 3 1/2 HP., z orodjem, ozkimi kolesi, in ventili v dobrem stanju.

Zračne cevi in plašče, ki spadajo k tipu Fiat, model 2, 15 do 20 HP., k tipu Fiat tovarni auto model 15 Ter., 25 HP. ter k tipu Talbot-Darracq, 16 HP., kakor tudi posamezne dele, spadajoče k navedenim tipom.

Tri odprte potovalne avtomobile tip Fiat 2, 15 do 20 HP., 1 sivo, 1 zeleno, 1 belo barvan, v izvrstnem stanju, kompletne, z Fiat električnimi svetilkami, cevmi in plašči, ognjevarovalno napravo, orodjem, stekleno ploščo proti vetru, streho itd.

Dva tovarna avtomobila tip Fiat 15 Ter., 35 HP., kompletna, s platneno streho, ozkimi kolesi, ognjevarstveno pripravo, generatorjem, svetilkami, orodjem itd. v izvrstnem stanju. 391 8-1

Pivovarna „UNION“ Ljubljana-Spodnja Šiška
 priporoča svoje izborna pivo v sodnih in steklenicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 52-10

: Jadranska banka :
 sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Zrte, Wien.
 Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v in- in izozemstvu. 9 53-10